

Vzdělávací obor: **Tělesná výchova**
Očekávaný výsledek učení: CZB-TEV-001-ZV5-004

Zapojuje se do organizace svého pohybového režimu, plánuje své pohybové činnosti a jejich konkrétní realizaci.

Popis úrovně Na cestě

- Vede si záznam o absolvovaných pohybových aktivitách.

Dětské hřiště

Autor materiálu: Mgr. Kateřina Hálová

Anotace

Současné pohybové aktivity dětí bývají převážně organizované dospělými a postrádají prvek spontánnosti, který dříve přirozeně vycházel z volné hry mezi vrstevníky. Aktivita „Dětské hřiště“ na tento deficit reaguje – vytváří prostor pro svobodný výběr činností, vlastní pravidla a radostný pohyb, který rozvíjí nejen tělesnou zdatnost, ale i sociální dovednosti dětí.

Zadání pro žáky

- Žáci pod dohledem učitele připraví potřebné pomůcky. Na konci hodiny může dojít k výměně žáků, kteří zajistí úklid tělocvičny nebo školního hřiště.
- Do přípravy a závěrečného úklidu pomůcek se mohou zapojit i žáci, kteří se hodiny aktivně neúčastní.
- Podle kritérií stanovených učitelem se žáci rozdělí do tří družstev. Každé družstvo si oblékne rozlišovací dres jiné barvy.
- Pomůcky budou rozmístěny na ploše podle typu činností, pro které jsou určeny – míčové hry, raketové hry a individuální cvičení.
- Učitel určí, které družstvo bude pracovat s jakým typem pomůcek.
- V průběhu hodiny dojde k rotaci činností tak, aby si všechna družstva vyzkoušela všechny tři typy aktivit.
- Úkolem žáků je v rámci družstva se domluvit: vytvořit menší skupinky ke společné hře, rozdělit si pomůcky, navrhnout aktivitu a postup a dohodnout se na pravidlech, střídání pomůcek nebo výměně hráčů ve skupinkách.
- V dalších hodinách, které budou věnovány konceptu „dětského hřiště“, se organizace bude postupně měnit. Žáci si budou moci samostatně vybírat činnost, stanovovat pravidla i způsob výměny pomůcek a spoluhráčů. Důraz bude kladen na spontánnost, radost z pohybu a vlastní iniciativu.

Vazba na klíčové kompetence

Název KK Složka KK Kód OVU	Znění OVU	Vzdělávací strategie
KK k učení Smysl a cíl učení, celoživotní učení KKU-SMU-000- ZV5-001	<i>Uvědomuje si význam, důležitost a smysl svého učení.</i>	- vytvářím dynamické a interaktivní učební aktivity, které stimulují zvědavost a aktivní účast žáků - při projektové výuce umožním žákům výběr témat, která jsou pro ně zajímavá, a přizvu je k plánování
KK k podnikavosti a pracovní Realizace akcí, aktivit, projektů KPP-REA-000- ZV5-001	<i>Navrhuje realizaci aktivit v jednotlivých krocích.</i>	- motivuji a vyzývám žáky k přebírání iniciativy v učení i praktickém životě - nabízím žákům volnější úkoly, projekty, které jim umožňují aktivně se ptát, vybrat si témata, rozhodovat se, plánovat své akce, nést za ně odpovědnost a řešit je nezávisle, novými originálními přístupy - přináším žákům příležitosti pro praktické trénování schopnosti rychle reagovat na změny, aplikovat kreativní a nové myšlenky do praxe, měnit tradiční postupy

Metodický komentář pro učitele

- Pomůcky by měly být připraveny ještě před zahájením hodiny. V úvodních lekcích doporučujeme jejich rozmístění do skupin podle typu činností (např. míčové hry, raketové hry, individuální činnosti). V pozdějších hodinách mohou být pomůcky umístěny na jedné společné hromadě.
- Zapracování žáků je vhodné vést dynamickou formou – ideálně pomocí různých honiček nebo jednoduchých her, které hned od počátku podporují interakci mezi žáky. Právě rozvoj spolupráce je jedním z hlavních cílů hodiny.
- Rozdělení žáků do družstev by mělo být variabilní. Učitel by měl střídat kritéria výběru a nevolit pouze metodu „na kapitány“.
- Jednotlivá družstva je vhodné odlišit barevnými rozlišovacími dresy, aby žáci věděli, ke které skupině patří, a učitel měl přehled o přiřazených činnostech.
- Na začátku hodiny je nutné žáky seznámit s organizací hodiny – co je jejím cílem, jaký je smysl jednotlivých činností, k čemu jsou určeny připravené pomůcky a jak s nimi mohou pracovat či si s nimi hrát.
- Výběr pomůcek a zaměření činností závisí na materiálním vybavení školy i na kreativě učitele. Může být ovlivněn také specifiky třídního kolektivu – jinak si budou děti hrát ve třídách se sportovním zaměřením (např. hokej) a jinak ve třídách s výraznou převahou chlapců či dívek.
- Úlohou učitele je zajistit bezpečné prostředí a kultivovanou komunikaci mezi žáky. Zpočátku je nutné činnost skupin usměrňovat, poskytovat rady k pohybovým činnostem a dohlížet na pravidla. Postupně by však měl učitel ustupovat do pozadí a omezit svou roli pouze na dohled.
- Učitel koordinuje spolupráci ve skupinkách ke společné hře, návrhy aktivit a postupů.
- Po vymezeném čase dochází k rotaci činností – družstva se střídají, aby si vyzkoušela všechny připravené aktivity.
- Na konci vyučovací jednotky dochází ke společnému rozboru realizovaných aktivit zaměřenému na reflexi organizace her samotnými žáky (Co se povedlo? Byli všichni zapojeni? Jak

jsme museli měnit pravidla, aby hra byla zábavná a smysluplná?)

- V pozdějších hodinách, jakmile si žáci osvojí princip organizace, přechází učitel do role pozorovatele. Po úvodním rozcvičení jen stručně uvede, že si žáci mohou hrát, a do organizace již nezasahuje.
- V dalších fázích může být organizace hodiny konzultována s žáky – např. výběr pomůcek před hodinou. Často se spontánně vytvoří skupinky podle zájmu o konkrétní hru, čímž hodina získává podobu skutečného dětského hřiště, kde si děti hrají a sportují podle vlastních pravidel.

Popis ověřování

- aktivní účast a snaha v hodinách,
- dodržování pravidel, spolupráce ve skupinách při společné hře, práce s pomůckami, realizace aktivit a postupů, společný rozbor realizovaných aktivit zaměřený na reflexi organizace her.

Současné pohybové aktivity dětí jsou ve velké míře organizovány dospělými – ať už školou prostřednictvím tělesné výchovy, nebo volnočasovými kroužky či rodiči formou plánovaných sportovních aktivit. Tento model však často postrádá klíčový prvek spontánnosti, který byl v minulosti přirozenou součástí dětského pohybu. Děti dnes jen zřídka samostatně navštěvují hřiště, kde by si ve skupině vrstevníků hrály a sportovaly podle vlastních pravidel a představ.

Aktivita „Dětské hřiště“ si klade za cíl tento deficit alespoň částečně kompenzovat. Přestože se odehrává v rámci školního prostředí, jejím hlavním záměrem je vrátit dětem radost z pohybu, svobodu volby a možnost spolurozhodovat o tom, co, jak a s kým si budou hrát. Podporuje spontánní herní situace, dětskou iniciativu a přirozenou potřebu pohybu. Tím přispívá nejen k rozvoji fyzické zdatnosti, ale i k posilování sociálních dovedností a kreativity.